

János vitéz

Harmadik fejezet

*Lassan telik a nap a nyáját terelve,
Csatangol a birka, hol arra, hol erre,
Folyvást elbóklászva, füvet ropogtatva;
Az idő metrumát méla kolomp adja.*

*Szegény juhászlegény, akad elég baja:
Tüzesen süit le a nyári nap sugara,
Forró a subája, egy szellő se moccan,
Körül a rónaság nyújtózkodik hosszan.*

*E szavakkal fordul Jancsi Bem apóhoz:
„Vezess gémeskúthoz, vagy akár egy tóhoz;
Derék öreg bátyó, olyan utat mutass:
Apadófélben a csikóbőrös kulacs!”*

*Így felel Bem apó: „Rendben, fiam, János,
Bár a puszta erre roppant vízhiányos.
Hogyha szomjúhozol, térjünk másik útra:
Elvezet minket egy muszka benzinkútra.”*

*Hej, mostan muszka ám igazán a muszka!
Pumpálja olaját folyvást színre-szuszra.
Cifra cári kaptár setét méze pereg,
Azt abrakolják az enjáró szekerek.*

*Enjáró szekerek benzint abrakolnak,
Legel a nyáj, mintha sosem lenne holnap,
Csupán szegény Jancsit gyötri a nap heve,
Egyre tikkad-szikkad: ugyan mi lesz vele?*

*De hát mi baj lenne? Hisz Bem jár előtte,
Útjuknak végcélját időben belötte,
S dolgozik e végcél, mint nyálban az enzim:
Nem magyar, de muszka; nem gémes-, de benzin-!*

¹ A mű első fejezete a *Jelenkor* 2011/11., a második fejezete a 2024/10. számában olvasható.

*Annyit látnak végre közelébe érve:
Messze csillog-villog a benzinkút fénye;
Aranylik a tüze őrjás ablakának,
Hihetnéd Kublaj kán pompás kéj lakának.*

*A vén számadó tiszt lecövekel ottan,
Bámul, bámul hosszan, s közben meg se moccan.
Végigsimogatja fokosát, ostorát,
És így szól Jancsihoz a jó öreg polák:*

*„No, kedves fiacskám, eddig kísértelek,
Ám e küszöbön túl nem tartok már veled.
Muszka házba lábom ugyan be nem teszem.
Sok időt ne tölts benn, ha nem muszáj, te sem!*

*Igyekezz hát, Jancsi, intézd el a dolgod,
Mégvárlok idekinn, míg szomjadat oltod.
Őrizem a nyáját meg a büszkeséget,
Te meg hozhatnál egy konzerv vodkashake-et.”*

*Kukoricza Jancsi bólogat csak erre,
Bár jócskán elkószált immár a figyelme;
Merthogy túlhan véle, átellenben éppen
Behemót busz tolat, parkírozni készen.*

*Amidőn betolat, s ajtaját kitarja,
Avoal együtt nyílik Jancsi szeme tágra:
Sudár leányalak lép elő belőle,
Ontja a sok kisjányt a busz nyakra-főre.*

*Tündér teremtések, Barguzinban laknak,
Tagjai a helyi gyeplabdacsapatnak;
Pihenőt tartani érkeztek e helyre,
Feszül tomporukon tréningnadrág selyme.*

*Nagyot nyújtózkodnak azonmód kiszállva,
Csivitelve jónek, csípőjük riszálva,
S amint pillantásuk végigsiklik Jancsin,
Ő rögvést túl is lép Bem apó parancsin.*

*Mert ajkuk botoxa, keblük szilikonja
Kukoricza Jancsi szemét odavonja;
Bajszát simogatja, duzzad fene kedve,
S nyomukba szegődik tüstént epekedve.*

*Mint éji lepkék a fényt ha megrohanják,
Úgy követi őket, mint bornyú az anyját,*

*Nyáj a vezérürüt, mágnest vasreszelék,
Napraforgók feje Héliosz szekerét.*

*Fényes üvegajtón besétál utánuk,
Megcsodálva masszív gyeplabdásbokájuk,
S ahogy lehajolnak bubimentes vízért,
Megérzi szájában az ősz alma ízét.*

*Sok csillogó szempár tekint végig rajta:
Lám, egy ifjú huszár, ősi magyar fajta!
Körbeállják tüstént, váltanának pár szót,
Fejükre próbálnák azt a cuki csákót.*

*Kukoricza Jancsi nevét tudakolják,
Csavargatja ujjuk subájának rojtját,
Kemény pásztorbotját cirógatják egyre,
S felmegy a pulzusa, mint Mózes a hegyre.*

*Bukfencet hány szíve, tele sűrű vérrrel,
Amidőn füléhez kocogó hang ér el:
Bem apó kopog az órjás üvegfalon,
Süt tekintetéből a vad riadalom.*

*Pattog a vén juhász, jár a keze-lába,
Akárha egy ősi pásztortáncot járna,
Sűrűn hadonászik, tipeg-topog-dobban,
Valami fontosat mondana, de nyomban.*

*Ám látván, hogy hangja nem jut odabentre,
Sietős intelmét más úton üzente:
Bal keze ujjából kis karikát formált,
Ott húzgálta ki s be jobb mutatóujját.*

*Nézi, nézi Jancsi: vajon az öreg Bem
Mit majomkodik a kirakatüvegben?
Jócskán félreérte forró, botor fejjel,
Mit üzennek néki ősi polák jellel.*

*Azt üzente ezzel a derék Bem Jóska:
„Vigyázz e babákkal, mindegyik matrjoska!
Most terítik őket csárdáról csárdára:
Ravasz szovjet kémmők taszítanak csávába.*

*Mézédes mosolyuk nem fenékig tejfel,
Puha karjuk közül kelj fel, Jancsi, kelj fel!
Magyar huszár volnál, hallod, hékomadta:
Lehet a dologból cudar kompromatka!”*

*Jancsink nem is érti, ügyet se vet rája,
Mit tátog Bem apó néma potykaszája
Túl minden észérven, túlhan az üvegen;
Az buzgatja inkább, mi zajlik idebenn.*

*Fejében, a mélyben, sűrű félhomályba'
Megmoccan elméje rozsdás masinája.
Sok-sok fogaskerék forog-zörög-kattan:
Beszédtéma után kutat nagy riadtan.*

*„Gyephokis leányok, Szibéria szépi...” –
Ennyit mond, s elakad sajnós szava néki.
Hanem szerencsére a szovjet menyecskék
Átveszik tőle a társalgás keresztjét.*

*Ezt a súlyos terhet leemelik róla.
Szemüknek pillája akár a motolla.
Keblük irányzékát Jancsi felé tolják,
Csábos csicsergéssel e szavakat szólják:*

*„Ki bögrecsárdákban annyit darvadoztál,
S nem jutott neked más, csak a harmadosztály,
Kérges-durova markok, ebben volt csak részed,
Kukoricacsutka-morzsolásra készek,*

*Tudd meg: autogramot pusztá rúzzsal írunk,
Egy a bökkenő csak, sajnós nincs papírunk.
Kövess hát, homoki pusztáknak gyermeke!
Játszópajtásodul, kis huszár, kellek-e?”*

*Miként a szellőből szélvész lesz a pusztán,
Örvénylő fürgeteg vagy tornádó aztán,
Úgy pörög-forog a lányok forgatagja,
S Kukoricza Jancsit magával ragadja.*

*Jancsink árva szíve tényleg odalett-e?
Hagyja, hogy tereljék, jaj, a toalettre?
Nemet tud mondani vajon a gonoszra,
Avagy impregnálja a Krasznaja Moszkva?*

*Pörögnek körötte arcok, szemek, szájak,
Tarka ringlispülje a sok cseles lyánynak.
Csak forgatják szegényt, miként őszi szelek
Terelik-dobálják az ördögsekeret.*

*Irdatlan szédület ringatja ölében,
Ámde a legvégső pillanatban éppen*

Fölcsendül egy meghitt, régi nóta hangja:
A Magyar Rádió ezt a nótát adja.

Ráismer most Jancsi, rá a Nélküledre,
S tüstént nemet mond a szovjet nyúlüregre.
A fertő mélyiről kihúzza e nóta,
És felemeli egy éteribb valóba.

Szomorú keblében a dal hallatára
Feltárul azonmód szívének gyöngyháza.
Szíve gyöngyházában sötét gyöngy a bánat:
Fájdalmas hiányát érzi Iluskának.

„Ne olyan hevesen, halljátok, barisnyák!
Nem bővítitek ti velem ezt a listát.
Nem válik belőlem újabb trófeátok.
Undok tervetekkel most mellétrafáltok!

Tundra csillagai, hideg lánggal égtek.
Egy tálból van velem cseresznyézhetnétek?
Szívátok velejét a szegény magyarnak?!
Távozzatok tőlem, rúzsörös nagy ajkak!”

A tündér kommandó csak bámul döbbszent,
Súlyos csöndnek leple borul rája menten,
S Kukoricza Jancsi, lám, azt veszi észre:
Kuncogásuk átvált gonosz sziszegésre.

Ádáz kobranyelvük elő- s előtáncol
Hófehér foguknak kettős gyöngysorából;
Rózsaszín orcájuk dühös maszkká torzul,
Csilingelő hangjuk fémesen csikordul:

„Becstelen teremtés! Gyalázatos pára,
Kit soha nem hívott senki még szobára!
Milyen büszke lehetsz magadra, te incel,
Hogy távozol tőlünk egyenes gerinccel...”

Nem várja be Jancsi, mit még mondanának,
Nekiiramlik a kinti éjszakának.
Kezében kólalajt meg egy konzerv vodka,
Görbe pásztorbotját hóna alá nyomta.

Ám uccu, nyomában máris a menyecskek,
Kiegyenesítendő a görbe estét.
Mint az iszapfolyam, zúdulnak utána,
Szalad szegény Jancsi, nyakában a lába.

*Árva magyar huszár, jaj, mi lesz most véled?
Így zárul rövidre a katonaelet?
Elhagyott sírodra koszorút ki tészzen
Itt, e világvégi benzinkút tövében?*

*Merthogy mélységes mély a benzinnel kútja,
Ősi erők kelnek őbelőle útra.
Ez ősi erőknek útját vajh' ki állja,
Visszatolván őket az alsóbb világba?*

*Bem apó áll oda jeges nyugalommal,
Szemközt az ezernyi vérvörös karommal,
Fordítván a harcot a maga javára,
Rárontván a sok-sok vad Baba-Jagára.*

*Toppant az ősz juhász, szakálla lengedez,
De nem fehér zászló békejelképe ez:
Karikás ostora propellerként pörög,
Meghasadnak tőle a boszorkánykörök.*

*Hátrahőköl tőle minden ördögleány,
Egymásnak a sarkát tapodja mindahány:
Magyar fegyver forog bátor lengyel kézbe',
Probléma lezárva, kérdés elintézve.*

*Kérdés elintézve, probléma lezárva.
Átkok zúdulnak a két derék huszárra,
De ők nekivágnak az útnak a nyájjal,
Nincs többé dolguk a sok dühöngő jánnnyal.*

*Üldözi még őket a kémnők figyelme:
Miként zombisereg uzsonnára kelve,
Vagy mint egy csapatnyi algaevő harcsa,
Úgy tapadnak rá az órjás üvegfalra.*

*Ám ekkor Bem apó s Jancsi messze jár már,
Nem időzik el a pokolbéli tájnál.
A tárt karú puszta siet, ím, eléje:
Tékozló fiának szerető szüléje.*